

**GRANIȚA ROMÂNIEI DUPĂ PRIMUL RĂZBOI MONDIAL A
FOST TRASATĂ CU SÂNGELE FECIORILOR ROMÂNI**

**THE ROMANIAN BORDER AFTER WORLD WAR I WAS
DRAWN USING THE BLOOD OF ROMANIAN SONS**

Interviu cu Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului

Abstract: The people's heroes must not be mourned, but praised, as the way of their death lies on a path different to that of any other mortal. Their names are jotted on in the book of the eternal life of the Romanian people and the Church shall remember them by their names, before believers throughout the ages. Heroes were and shall remain our heroes for eternity, as they fought the good fight and have won. And by dying, sacrificing themselves, they left us the Great Romania. Who were those soldiers having conquered the enemy? They were our children, grandchildren, spouses, relatives, acquaintances and friends of our grandparents and our grandparents. Such heroes properly deserve our sacred honoring and our tribute of gratitude, the Holy Father Ioan, Metropolitan of Banat, states in an interview.

Keywords: Romanian, blood, eternity, eternal

Eroii neamului nu se plâng, ei doar se slăvesc, căci felul morții lor este altul decât al celorlalți muritori. Numele lor este înscris în cartea vieții nepieritoare a neamului românesc și Biserica îi va pomeni după numele lor în fața credincioșilor din toate vremurile. Eroii au fost și rămân eroii noștri pentru totdeauna, căci luptându-se lupta cea bună, au biruit. Și murind, jertfindu-se, ne-au lăsat România Mare. Cine au fost acești soldați care au biruit pe dușmani? Ei au fost copiii, nepoții, soții, rudele, cunoscuții și prietenii bunicilor și ai străbunicilor noștri. Pe bună dreptate, acestor eroi li se cuvine cinstirea noastră sfântă și prinosul nostru de recunoștință, arată, într-un interviu, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului.

Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, care a fost jertfa familiilor de români în Primul Război Mondial pentru realizarea Marii Uniri?

ÎPS Părinte Ioan: „Aș vrea să vă mărturisesc că în timpul Primului Război Mondial din casa părintească unde m-am născut eu au plecat pe front un tată cu trei feciori, adică trei unchi de ai mei. Cu o zi înainte, spre seară, bunica a frământat și a copt un cuptor de pâine. Și, într-o traistă țesută de ea la război, la fiecare din cei patru le-a pus merinde să plece pe front, câte o pâine caldă scoasă din cuptor și alte alimente care se găseau în acea vreme în casă. Au plecat și s-au închinat în biserica satului și după ce au ieșit din biserică, au mers pe ulița satului mai departe. Iar unul dintre unchii mei, fecior tânăr fiind, mi-a spus mama că avea o voce deosebită, a început să cânte un cântec de cătănie. Și, dacă îmi amintesc bine, primele patru versuri erau în felul următor: „*Cine merge în cătănie/Trage nădejde să vie./Cine merge să se bată/Nu se întoarce niciodată*”. Cu acest cântec, unchiul meu Teodor s-a despărțit de sat. Și dintre toți, el nu s-a mai întors. A rămas Dumnezeu știe pe unde... Astăzi așteaptă și el învierea cea de obște. Anul trecut am refăcut mormintele părinților mei și am pus acolo între mormintele lor o cruce în amintirea acestui unchi, care a murit în timpul primului război mondial ca să fie și el pomenit cu toată familia”.

Cum au rămas acești eroi în memoria neamului?

ÎPS Părinte Ioan: „Într-una din zile am ajuns într-o parohie din nordul județului Timiș, spre munte, la Crivina de Sus. Și acolo este o biserică de lemn, de la anul 1750. Am văzut atunci că pe partea exterioară a bisericii erau prinse mai multe cruci de lemn și l-am întrebat pe preotul paroh ce simbolizează aceste cruci de lemn bătute pe bârnele exterioare ale bisericii. Părintele mi-a spus că acestea sunt crucile bătute în bârna bisericii de către părinții feciorilor care nu s-au mai întors niciodată de pe front. Tot la fel se pot vedea asemenea biserici și în parohiile Zolt și Bătești din protopopiatul Făget. Iată cât respect au avut părinții și strămoșii noștri față de cei care au murit pe front. Nu au mai pus crucea în cimitir, știind că ei, Dumnezeu știe pe unde, așteaptă învierea cea de obște, ci iată că le-au pus crucea chiar pe trupul bisericii. Asemenea fapte reprezentative sunt pentru noi o carte de istorie vie, o memorie încă vie despre cele petrecute acum 100 de ani, în Primul Război Mondial, la finalul căruia s-a reîntregit România. De aceea am zis că granița României nu este marcată cu cerneală, ci granița României, după Primul Război Mondial, a fost trasată cu sângele feciorilor români. Și am spus că atunci când pășesc granița României ar trebui să mă desculț și așa desculț să pășesc peste granița trasată și scrisă cu sânge de feciori români”.

Jertfa românilor de aici a trecut și în doinele bănățene?

ÎPS Părinte Ioan: „Auzindu-se vestea despre posibila rupere a Banatului, s-au organizat foarte multe adunări la Caransebeș, la Arad și prin multe alte localități mai importante din zona aceasta. Când generalul Henri Berthlot a venit prin zona Lugojului și Caransebeșului, românii i-au înmănat petiții prin

care i-au cerut ca să facă tot ce este posibil să nu se rupă Banatul. Și au folosit expresia aceasta „să nu rupă Banatul” deoarece este o expresie des întâlnită în zonă. De curând, am fost la o sărbătoare în zona Vârșetului și un grup de români mi-a cântat o doină de jale, care începea astfel: „*Doamne, greu i-o fi păcatul celui ce a rupt Banatul*”. Iată după 100 de ani, acești bărbați de aici, din zona Vârșetului, cântă și astăzi cu multă jale această doină”.

În zona Banatului s-au organizat adunări pentru susținerea unirii cu Regatul României?

IPS Părinte Ioan: „Atât de mult au iubit bănățenii Banatul și au dorit să rămână împreună, încât s-au organizat mari adunări populare. Și cea mai mare a fost organizată de protopopul George Popovici la Lugoj. Presa vremii scrie că pe Câmpia Libertății din oraș au fost prezenți atunci 70000 de oameni. Gândiți-vă că la Alba Iulia au fost 100000, din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, iar acest protopop, cu preoții lui și cu intelectualii din zona aceasta au reușit să adune 70000 de oameni, ceea ce n-a fost puțin pentru vremea respectivă. O altă manifestare a fost și aici la Timișoara, unde în piața care s-a numit înainte a Domului, azi Piața Unirii, preotul Ioan Oprea a adunat 40000 de oameni. În altă parte a orașului erau adunați șvabii pentru o adunare tot cu această ocazie. Deci, iată zic eu că preoții au luptat nu numai pregătirea pentru semnarea actului Unirii de la 1 decembrie 1918, ci cu protopopii și cu credincioșii au luptat ca Banatul să rămână întreg. Însă, primit-au vestea tristă că la Consiliul Suprem de Pace de la Paris, în perioada 11-13 iunie, s-a hotărât ca două treimi din Banat să se alipească țării și o treime să rămână de partea Serbiei. Nu a fost jumătate la sârbi și jumătate la români, pentru că la baza stabilirii noii arhitecturi europene a stat principiul demografic. Și atunci a fost cam așa, câți sârbi rămân în România, tot atâția români rămân în Serbia și astfel acest element demografic a contribuit la trasarea graniței. Un lucru este însă de subliniat, că și șvabii au militat pentru alipirea de România, nedorind să rămână în altă parte. Este foarte interesant de văzut și astăzi cum arată harta țării în partea aceasta de țară, căci Jimbolia, în primă fază, trebuia să rămână în Serbia. În Jimbolia trăiau însă mulți nemți și maghiari, care s-au dus cu petiția la Paris și au zis că ei vor să treacă de partea României. Dorința lor era argumentată prin relațiile de bună colaborare, axate pe spiritul de toleranță al românilor bănățeni față de minoritățile de aici”.

Care a fost contribuția slujitorilor Bisericii din această parte de țară la realizarea Marii Uniri?

IPS Părinte Ioan: „Contribuția ierarhilor și a intelectualilor din Banat la realizarea Marii Uniri a fost capitală. Eu când eram la școală, am auzit de luptătorul pentru unire Vasile Goldiș, dar nimeni nu mi-a spus că el a fost secretarul Episcopiei Ortodoxe Române din Arad. Acolo s-a plămădit documentul și actul de unire. Aceasta pentru că istoria și ființa neamului erau cenzurate. La Caransebeș era în acea vreme episcop Miron Cristea, viitorul patriarh al României. S-a menținut permanent legătura între această parte de țară și guvernul României, care atunci

se afla în refugiu la Iași, prin intelectualitatea de aici și, mai cu seamă, prin acești reprezentanți de seamă ai Bisericii, ierarhi, proptopopi și printre ei acest secretar eparhial, Vasile Goldiș, care s-a alăturat marilor bărbați făuritori ai Unirii. Și, de aici, din părțile Banatului au participat câte cinci delegați desemnați pentru a participa la Adunarea de la Alba Iulia. Însă nu au călătorit așa de ușor spre Alba Iulia, deoarece autoritățile maghiare și sârbe de atunci le-au pus piedici. Povestesc și astăzi bătrânii din Oțelu Roșu cum autoritățile au dispus să fie dezlegată locomotiva de la trenul plin cu delegații din această parte de țară, care se îndreptau spre Alba Iulia. Locomotiva a fost trasă pe o altă linie și oamenii au rămas singuri în vagoane. Sigur că apoi s-au reorganizat și au plecat cu un alt tren. Vedem, deci, că foarte greu s-a plecat de aici. Mai greu ca din Transilvania, Crișana ori Maramureș. Nici acolo autoritățile care stăpâneau atunci nu au fost foarte bucuroase, când vedeau că românii pleacă râuri-râuri către Alba Iulia. Dar, totuși, aici situația a fost mai delicată și de aceea și alipirea efectivă, administrativă, a Banatului s-a făcut mai greu și mai târziu decât a celorlalte provincii”.

Cum ar trebui sa-i cinstim acum pe cei care au făcut Marea Unire?

ÎPS Părinte Ioan: „În toate bisericile din parohiile noastre se vor organiza întâlniri cu tinerii, cât și cu credincioșii ai căror părinți au participat la Adunarea de la Alba Iulia. Știind numele participanților din delegația Banatului și localitățile de unde proveneau, la data de 1 decembrie, anul acesta, vor fi pomeniți atât la Sfânta Liturghie, cât și la monumentele ridicate în cinstea lor. Totodată, dorim ca numele lor să fie înscrise pe o placă de marmură care să fie așezată la loc de cinste pe unul din edificiile parohiei. De asemenea, am dori ca în fiecare an, de Ziua Națională, să fie pomeniți în Biserică, din generație în generație”.

Ce învățăminte ar trebui să tragem din această aniversare ?

ÎPS Părinte Ioan: „Întâi, că Dumnezeu dorește și iubește unitatea unui popor, El este bucuros atunci când vede că frații trăiesc în pace, împreună. Apoi, să fim treji și să păstrăm ceea ce a binecuvântat Dumnezeu, adică **Unirea Românilor**. Dumnezeu ne-a dat nouă românilor această țară de la poalele Carpaților. Noi nu am cucerit un teritoriu din care să ne facem țară și nici n-am cerșit o brazdă de pământ de la vecinii noștri. De aceea, vrem să le spunem tuturor că acest pământ care astăzi poartă numele România, este darul lui Dumnezeu făcut românilor. Acesta este sfânt și este un antimis plin de sfinte moaște creștinești și românești.

Iubiți tineri, păziți și cinstiți acest Sfânt Antimis al neamului – **România**”!

Interviu realizat de preot Zaharia Pereș și Ștefania Coșuleanu